

Inledning av Jordbruksverket kopplat till bildspel ”Sundhetscertifikat anmälan och kontroll”

JV: Ett bibehållet förtrående för svensk export där det krävs sundhetscertifikat förutsätter att ansökningar kommer in i tid och att sändningar är tillgängliga för kontroll. Det är viktigt att minimera risken att någon sändning nekas införsel i tredje land med anledning av att ansökan inkommit för sent. För sent inkomna ansökningar kommer inte att handläggas.

I och med möjligheten till preliminära ansökningar finns det goda förutsättningar att komma in med ansökningar i tid (i enlighet med 15 a § Statens Jordbruksverkets föreskrifter (SJVFS 1995:94) om skyddsåtgärder mot spridning av växtskadegörare).

Svensk växtskyddslagstiftning och Jordbruksverkets tillämpningar är anpassade efter internationell standard, International Standards for Phytosanitary Measures (ISPMs). Mottagarländer kan ändra sina krav och sin tillämpning plötsligt men följer Sverige riktlinjerna enligt ISPM så minimera vi risken för att sändningar nekas införsel av mottagarlandets växtskyddsmyndighet.

På säkrast möjliga sida om vi följer internationella standarder

Fysisk kontroll, stickprov, alla måste vara tillgängliga men flertalet sändningar med virke från certifierade sågverk kommer inte att bli kontrollerade.

År inte sändningen tillgänglig för kontroll så utfärdar vi inget sundhetscertifikat.

Främst är det exportören som kan påverka när sundhetscertifikatet blir utfärdat. Det är viktigt när ansökan inkommer, att den måste vara definitiv för att kunna utfärdas och så är det viktigt att som exportör beakta behov av utredning dvs känna till mottagarlandets krav.

Frågor och svar

Fråga: Vad kommer kontrollerna att kosta?

Kostnad utöver 300 kr per certifikat är 2550 kr. Tar kontrollen mer än tre timmar kostar det 650 kr för varje påbörjad timme. Reskostnad och restid debiteras inte och det är ovanligt att kontroller tar mer än tre timmar. Alla kostnader för att göra sändningen tillgänglig står exportören för.

OBS! Om en sändning inte är tillgänglig för kontroll så utfärdar vi inget sundhetscertifikat.

Fråga: Vad innebär det att en sändning är tillgänglig? Måste hela sändningen vara tillgänglig?

JV: Ja men exakt vad det betyder beror på typ av sändning, om den är homogen osv. Exportören ska inte kunna undanhålla en viss del från kontroll, men hela sändningen kontrolleras normalt sett inte.

Fråga: Men om lastning och plombering sker på sågverk?

JV: Då måste anmälan vara inne i tid så att kontroll kan göras på sågverk före plombering.

Fråga: Hur långt innan kan preliminär ansökan göras? Kan den göras redan två månader innan när transporten (båten) bokas?

JV: Finns inga hinder att göra preliminär ansökan långt innan, men tänk på att sundhetscertifikat inte kan utfärdas innan ansökan är definitiv. Ja det kan nog vara lämpligt att göra preliminär ansökan i samband med att transport bokas eller när order tas emot.

Fråga: Kan volymen lämnas blank i preliminär ansökan?

JV: Ja men ange gärna en ungefärlig volym.

Fråga: Hur kan JV lösa att det kan vara svårt att få tillgång till sändningar (containrar) i hamnarna? Står JV för kostnader kopplat till det?

JV: Nej, Det är exportörens ansvar att se till att sändningen är tillgänglig i enlighet med vad som angetts i ansökan. JV står inte för några kostnader för att få sändningen tillgänglig. I vissa fall kan det vara bättre att ange sändningen som tillgänglig i ett tidigare skede. Finns det osäkerhet så är det bra om man kontaktar oss.

Fråga: Mottagare behövs på sundhetscertifikatet men ibland är det oklart vilken kunden är, hur kan vi lösa det?

JV: Vid export till vissa länder (t.ex. Egypten) accepteras att det skrivs "to order", men vanligtvis behövs det en specificerad mottagare.

Fråga: Hur gör man om man behöver ändra, t.ex. volym efter att sundhetscertifikatet är utfärdat?

JV: Om sundhetscertifikat är utfärdat så ansök på nytt och skriv under övrigt att det ska ersätta sundhetscertifikat nr xxxxx.

JV påpekande utan direkt fråga: Tänk på att det är mottagarlandets krav som gäller. Spelar ingen roll om vi tycker att de gör "fel".

Fråga: Varför nekar ni att skriva in uppgifter som är viktiga för oss som exportörer?

JV: Vi kan inte uppfylla krav utifrån något annat än växtskyddsmässiga krav. Inte kvalitet etc. Om det hjälper till att identifiera sändningen så kan vi skriva in det, inte mer än så.

Fråga: En sändning kan bestå av delar från olika håll som sammanstrålar först vid båten. Hur ska ni då göra kontroll om det är svårt i hamnen? Hur ska vi rapportera detta, vi har sju sågverk? Kontroll i Göteborg eller på sågverken?

JV: Vi behöver ha tillgång till samtliga ställen där de olika delarna av sändningen finns men det är inte säkert att vi anser att det finns skäl att göra kontroll på flera ställen, men det måste vara upp till oss att avgöra vilken del av sändningen som ska kontrolleras. Vi kommer att kontakta exportören snarast möjligt för att komma överens om var kontrollen görs bäst.

Påstående: Tokigt att ha ett regelverk som inte tar hänsyn till snabba containerflöden, tänk en vända till!

JV: Regelverket har funnits länge, vi ändrar inte några regler utan vi måste ha ett kontrollförfarande som säkerställer att det efterföljs och minimerar risken för oönskade stopp vid export till tredje land.

Varför måste det i så fall ändras nu, det är ju kontroll av sågverken?

JV: Det har varit sändningar som blivit stoppade med anledning av att utfärdandet skett långt efter utskeppning. Vi har haft svårt att få förståelse för utfärdanden som inte är i enlighet med internationella överenskommelser, d.v.s. då ansökan inkommit efter utförelse. Att vi har kontroll av produktionsanläggningarna (från godkända sågverk) är skälet till att vi inte behöver kontrollera varje sändning. Icke certifierat virke måste alltid kontrolleras innan sundhetscertifikat kan utfärdas. Ska svensk export, där det krävs sundhetscertifikat, vara trovärdig, så måste vi som myndighet åtminstone ha ett stickprovsförfarande för att kontrollera att ansökan överensstämmer med den faktiska sändningen.

Fråga: Vad betyder det att sändningen ska vara tillgänglig för kontroll? Räcker det att ansökan kommer in fem dagar innan plombering om det enbart är femte dagen sändningen kan kontrolleras?

JV: Ja det räcker.

Fråga om ispm15-märke på stödjevirke och vad som gäller för det.

JV: Svårt att svara för mottagarländernas krav. Om allt kommer från samma sågverk så kan vi lägga till det i text i sundhetscertifikatet det är inte alla länder som accepterar det, utan kräver stämplat stödjevirke.

Fråga: Hur går kontroll till i praktiken?

JV: I nuläget identitetskontroll, är det rätt träslag, kunna se vilket sågverk, uppfattning om volym. Kontrollmetodik för stickprov vid export av virke är under utveckling.

Fråga: Ska vi ange på ansökan när virket ska lastas? Nu kan vi bara ange vilket datum kontrollen är tillgänglig från.

JV: Vid kontroll så tar vi kontakt. Det är viktigt att sändningen är tillgänglig den dag som anges. Om vi vet om det fem dagar innan så räcker det att den är tillgänglig en dag.

Fråga: Vissa exporterar vidare från annat EU-land. Vad behövs då?

JV: ansökan ska göras hos den växtskyddsmyndighet vars land det exporteras ifrån. Endast sändningar som är i Sverige är tillgängliga, vilket är en förutsättning för att vi ska utfärda sundhetscertifikat. Detta är ett lite ovanligt flöde och kan även lösas på några andra alternativa sätt. Om anmälan görs före att sändningen lämnar Sverige och den är tillgänglig här för inspektion så kan vi handlägga ansökan. I så fall finns det risk att sundhetscertifikatet blir för gammalt innan export (utskeppning från EU ska ske inom två veckor). Ett annat alternativ kan vara att om mottagande EU-land, som export ska gå ifrån, efterfrågar sundhetscertifikat från oss. I så fall kan vi utfärda Sundhetscertifikat med EU-landet som mottagare (anmälan och tillgänglig som vanligt) sedan kan det EU-landet utfärda ett återutförelse intyg för sundhetscertifikat (RE-export). *OBS! svaret ovan är ett mer omfattande svar än det som delgavs på informationsmötet.*

Fråga: Om någon missar att ansöka i tid t.ex. pga. sjukdom, finns det möjlighet till undantag då?

JV: Nej, vi kan inte utfärda i efterhand. Det får ibland stora konsekvenser men så är det. Med möjligheten till preliminär ansökan så bör det finnas goda möjligheter att ansöka i god tid och minimera sårbarheten.